ePublishing
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Μακεδονικά

Τόμ. 3 (1956)

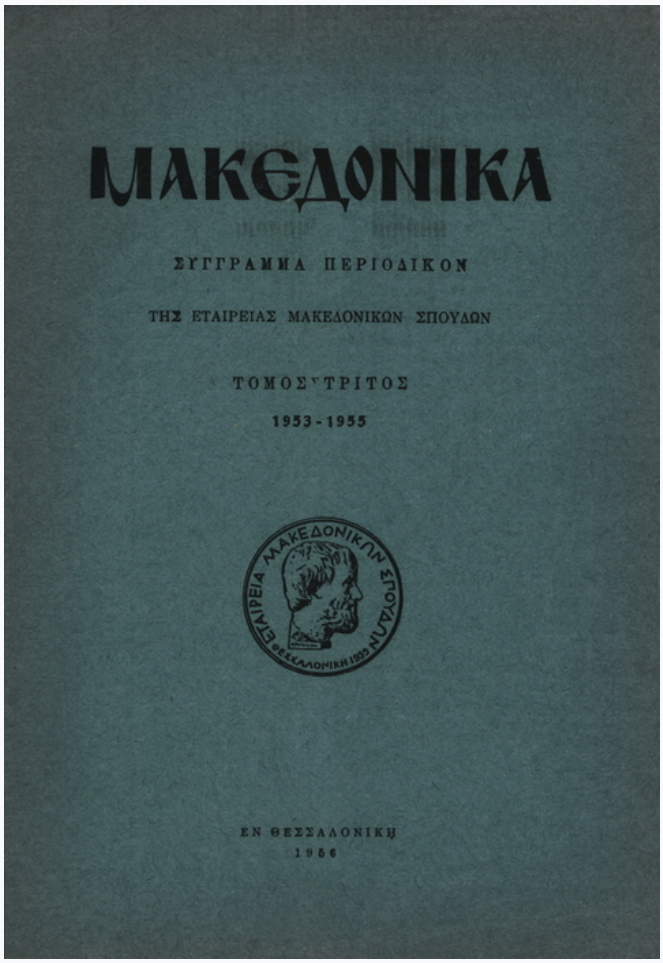

Σ. Θ. Λάσκαρι, Διπλωματική ιστορία της συγχρόνου Ευρώπης (1914 - 1939)

Βασίλειος Λαούρδας

doi: 10.12681/makedonika.1121

Copyright © 2015, Βασίλειος Λαούρδας

Άδεια χρήσης Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0.

Βιβλιογραφική αναφορά:

Λαούρδας Β. (1956). Σ. Θ. Λάσκαρι, Διπλωματική ιστορία της συγχρόνου Ευρώπης (1914 - 1939). *Μακεδονικά*, *3*, 441–443. https://doi.org/10.12681/makedonika.1121

https://epublishing.ekt.gr | **e-Εκδότης:** EKT | **Πρόσβαση:** 23/08/2025 05:17:33

εἶναι ἡ κατὰ τὰς ἐργασίας ταύτας ἀνακάλυψις εἰς τὸ κωδωνοστάσιον τοῦ Ἁγ. Νικολάου τοιχογραφιῶν τοῦ 12ου ἢ τῶν ἀρχῶν τοῦ 13ου αἰῶνος.

Zdravko Seculic', La conservation des icones de Lomnica, oeuvre de l'iconographe Longin du XVI siècle (σελ. 95 κ. ἑ.).

Εἰς τὸν συγγραφέα ὀφείλεται ὁ καθαρισμὸς καὶ ἡ συντήρησις τῶν εἰκόνων τοῦ ἐν Βοσνίᾳ μοναστηρίου τῆς Lomnica, αἱ ὁποῖαι χρονολογοῦνται εἰς τὸν 16ον αἰῶνα. Αἱ εἰκόνες αὐταὶ πλουτίζουν τὴν σειρὰν τῶν γνωστῶν μεταβυζαντινῶν εἰκόνων καὶ ἡ τέχνη των πιστοποιεῖ τὴν καθολικότητα τῆς ἑλληνινῆς μεταβυζαντινῆς τέχνης εἰς τὰ Βαλκάνια.

Τὰ ἀνωτέρω δημοσιεύματα τοῦ Institut Fédéral pour la Protection des Monuments Historiques δίδουν ὄχι μόνον τὴν πραγματικὴν εἰκόνα τῆς δραστηριότητος τῶν Γιουγκοσλάβων ἀρχαιολόγων, ἀλλὰ συμβάλλουν σπουδαίως καὶ εἰς τὴν καθόλου ἔρευναν, διότι παρουσιάζουν ἐγκαίρως, ἔστω καὶ δι' ὀλίγων, νέον πολύτιμον ὑλικόν, τὸ ὁποῖον ἐξυπηρετεῖ μεγάλως τὴν ἐπιστήμην.

ΣΤΥΛ. ΠΕΛΕΚΑΝΙΔΗΣ

Σ. Θ. Λάσκαρι, Διπλωματικὴ ἱστορία τῆς συγχρόνου Εὐρώπης (1914 - 1939). Θεσσαλονίκη 1954 (=Ἵδρυμα Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἵμου, ἀρ. 1). 8ον, σελ. ιβ' + 304.

Τὸ Ἵδρυμα Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἵμου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τμῆμα τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν καὶ ἤρχισε λειτουργοῦν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐν Θεσσαλονίκῃ, προέβη εἰς τὴν δημοσίευσιν ἑπτὰ μέχρι τοῦδε βιβλίων, τὰ ὁποῖα ἐγένοντο εὐμενέστατα δεκτὰ καὶ ὑπὸ τῶν εἰδικῶν καὶ ὑπὸ τοῦ εὐρυτέρου ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Σκοπὸς τοῦ ἱδρύματος, ὅπως δηλοῦται εἰς τὸ καταστατικόν του καὶ ἐμφαίνεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ τίτλου καὶ τῶν δημοσιευμάτων του, εἶναι ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα τῶν προβλημάτων τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἵμου καὶ ἡ ἐπὶ τῶν προβλημάτων αὐτῶν διαφώτισις τῆς κοινῆς γνώμης πρὸς διαμόρφωσιν ἀτμοσφαίρας ἀμοιβαίας κατανοήσεως μεταξὺ τῶν λαῶν αὐτῆς διὰ τὴν ἐπίτευξιν προσεγγίσεως καὶ συνεργασίας των.

Τὸ βιβλίον τοῦ ὑφηγητοῦ τῆς διπλωματικῆς ἱστορίας εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Σ. Θ. Λάσκαρι ἐκθέτει συστηματικῶς τὴν διπλωματικὴν ἱστορίαν τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τοῦ 1914 μέχρι καὶ τοῦ 1939. Ὁ συγγραφεύς, ὁ ὁποῖος παλαιότερον εἶχε δημοσιεύσει τὴν «Διπλωματικὴν Ἱστορίαν τῆς Εὐρώπης 1814 - 1914» καὶ τὴν «Διπλωματικὴν Ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος 1821 - 1914», ἀφηγεῖται εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος ἐκδοθὲν ἔργον του τὴν διπλωματικὴν ἱστορίαν τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τὰς παραμονὰς τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου ἐπιμένων ἰδιαιτέρως εἰς τὰ θέματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν εἰδικῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τοὺς Βαλκανικοὺς λαούς. Τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου ἔχει κατὰ κεφάλαια ὡς ἀκολούθως.

Κεφάλαιον Α'. Ὁ Ἰούλιος τοῦ 1914 (Ι. Ἡ δολοφονία τοῦ Ἀψβούργου διαδόχου. ΙΙ. Τὸ αὐστριακὸν τελεσίγραφον. ΙΙΙ. Κήρυξις τοῦ πολέμου). Κεφάλαιον Β'. Οἱ πρῶτοι μῆνες τοῦ πολέμου. Αὔγουστος 1914 - Ἀπρίλιος 1915. Ι. (Ἡ συμμαχία τῶν κρατῶν τῆς Ἀντάντ. ΙΙ. Ἡ ἐπέμβασις τῆς Τουρκίας. ΙΙΙ. Ἡ πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος. IV. Ἡ ἐκστρατεία τῶν Δαρδανελίων). Κεφάλαιον Γ'. Συμμετοχὴ εἰς τὸν πόλεμον τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Βουλγαρίας (Ι. Ἰταλία. ΙΙ. Βουλγαρία. ΙΙΙ. Οὐδετερότης τῆς Ἑλλάδος). Κεφάλαιον Δ'. Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου 1915 - 1917 (Ι. Ροῦπελ. ΙΙ. Ἡ κυβέρνησις ἐθνικῆς ἀμύνης. ΙΙΙ. Ἡ 1η Δεκεμβρίου. IV. Ἡ ἐκθρόνισις τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου). Κεφάλαιον Ε'. Ἐπέμβασις Ρουμανίας, Πορτογαλίας, Ἰαπωνίας (Ι. Ρουμανία. ΙΙ. Πορτογαλία. ΙΙΙ. Ἰαπωνία). Κεφάλαιον ΣΤ'. Κήρυξις τοῦ πολέμου ὑπὸ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς (Ι. Ἡ οὐδετερότης. ΙΙ. Ὁ ὑποβρύχιος πόλεμος. ΙΙΙ. Κήρυξις τοῦ πολέμου). Κεφάλαιον Ζ'. Διεθνεῖς συνέπειαι τῆς πτώσεως τοῦ Τσαρισμοῦ (Ι. Τὸ ἔτος 1917. ΙΙ. Ἡ ἀνακωχή. ΙΙΙ. Μπρὲστ Λιτόβσκ). Κεφάλαιον Η'. Φιλειρηνικὰ διαβήματα διαρκοῦντος τοῦ πολέμου (Ι. Ἀμερική, Ἱσπανία, Βατικανόν. ΙΙ. Ὁ αὐτοκράτωρ Κάρολος. ΙΙΙ. Ὁ Βίλσον). Κεφάλαιον Θ'. Ἡ ἀνακωχὴ (Ι. Τὸ τέλος τῆς μοναρχίας τῶν Ἀψβούργων. ΙΙ. Ἡ γερμανικὴ ἀνακωχή. ΙΙΙ. Ἡ συνδιάσκεψις τῆς εἰρήνης). Κεφάλαιον Ι'. Ἡ ὑπογραφὴ τῆς εἰρήνης μὲ τὴν Γερμανίαν, τὴν Αὐστρίαν καὶ τὴν Οὐγγαρίαν (Ι. Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν. ΙΙ. Συνθήκη Βερσαλλιῶν. ΙΙΙ. Συνθήκη Ἁγίου Γερμανοῦ. IV. Συνθήκη Τριανόν). Κεφάλαιον ΙΑ'. Ἡ Ἑλλὰς ἐμπόλεμος 1917 - 1923. Συνθῆκαι Νεϊγύ, Σεβρῶν καὶ Λωζάνης (Ι. Ἡ ἀνακωχὴ μὲ τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὴν Τουρκίαν. ΙΙ. Συνθήκη Νεϊγύ. ΙΙΙ. Συνθήκη Σεβρῶν. IV. Ἡ μικρασιαστικὴ καταστροφή. V. Λωζάνη). Κεφάλαιον ΙΒ'. Τὰ ἐκ τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν προκύψαντα ζητήματα (Ι. Πολωνία. ΙΙ. Βαλτικὰ κράτη. ΙΙΙ. Ἡ ἀσυμφωνία τῶν νικητῶν. IV. Ἐπανορθώσεις καὶ ἀφοπλισμός). Κεφάλαιον ΙΓ'. Περίοδος διεθνοῦς κατευνασμοῦ 1925 - 1930 (Ι. Λοκάρνο. ΙΙ. Τὸ ζήτημα τοῦ γενικοῦ ἀφοπλισμοῦ. ΙΙΙ. Τὸ σύμφωνον Μπριὰν - Κέλλογκ). Κεφάλαιον ΙΔ'. Ἰταλία καὶ παραδουνάβια κράτη (Ι. Ἡ μεσογειακὴ πολιτικὴ τῆς Ἰταλίας. ΙΙ. Ἡ Μικρὰ Ἀντάντ. ΙΙΙ. Αὐστρία). Κεφάλαιον ΙΕ'. Ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως 1918 - 1930 (Ι. 1918 - 1920. ΙΙ. Συνδιάσκεψις Γενούης. ΙΙΙ. Διεθνὴς ἀναγνώρισις τοῦ νέου καθεστῶτος). Κεφάλαιον ΙΣΤ'. Σχέσεις τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν γειτόνων της 1923 - 1930 (Ι. Τουρκία. ΙΙ. Γιουγκοσλαβία. ΙΙΙ. Βουλγαρία. IV. Ἀλβανία). Κεφάλαιον ΙΖ'. Ἡ παγκόσμιος οἰκονομικὴ κρίσις (1929 - 1933) καὶ ἡ εἰς τὴν ἐξουσίαν ἄνοδος τοῦ Χίτλερ (Ι. Ἡ παγκόσμιος οἰκονομικὴ κρίσις. ΙΙ. Τὸ σχέδιον αὐστρογερμανικῆς τελωνειακῆς ἑνώσεως. ΙΙΙ. Τὸ τετρα-

μερὲς σύμφωνον τῆς Ρώμης). Κ ε φ ά λ α ι ο ν ΙΗ'. Ὁ ἐπαναξοπλισμὸς 1933 - 1936 (Ι. Ἀποχώρησις τῆς Γερμανίας ἐκ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. ΙΙ. Δολοφονία τοῦ Ντόλφους. ΙΙΙ. Ἡ γαλλορωσσικὴ συμμαχία. IV. Παραβίασις τῶν στρατιωτικῶν ὅρων τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν). Κ ε φ ά λ α ι ο ν ΙΘ'. Ὁ ἄξων Βερολίνου - Ρώμης (Ι. Ἡ αἰθιοπικὴ κρίσις. ΙΙ. Ὁ Ἱσπανικὸς ἐμφύλιος πόλεμος. ΙΙΙ. Ἡ προσάρτησις τῆς Αὐστρίας. IV. Τὸ τέλος τῆς Τσεχοσλοβακίας). Κ ε φ ά λ α ι ο ν Κ'. Τὸ Βαλκανικὸν σύμφωνον καὶ ἡ πολιτικὴ τῶν βαλκανικῶν κρατῶν (Ι Τὸ βαλκανικὸν σύμφωνον. ΙΙ. Ἡ πολιτικὴ τῶν βαλκανικῶν κρατῶν. ΙΙΙ. Ἡ σύμβασις τοῦ Μοντραί). Κ ε φ ά λ α ι ο ν ΚΑ'. Αἱ παραμοναὶ τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου (Ι. Μετὰ τὸ Μόναχον. ΙΙ. Ἡ πολιτικὴ τῆς Ρωσίας. ΙΙΙ. Ἔκρηξις τοῦ πολέμου). Ἡ παράθεσις αὐτὴ τῶν τίτλων τῶν κεφαλαίων τοῦ βιβλίου δεικνύει ἀφ' ἑαυτῆς τὴν ποικιλίαν καὶ τὸν πλοῦτον τῆς ὕλης. Ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέροντα διὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι τὰ κεφάλαια Δ', ΙΑ' καὶ ΙΣΤ', εἰς τὰ ὁποῖα ἀναπτύσσονται κατὰ σειρὰν ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, τὰ δραματικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ὡδήγησαν εἰς τὴν μικρασιατικὴν καταστροφήν, καὶ αἱ ἔπειτα ἀπὸ τὸν παγκόσμιον πόλεμον διπλωματικαὶ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰ γειτονικὰ κράτη. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα κεφάλαια τοῦ βιβλίου ὁ Σ. Λάσκαρις ἀναφέρεται ἐπανειλημμένως εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁλόκληρος δὲ ἡ ἐργασία του ἔχει γραφῆ μὲ κέντρον τὰς διπλωματικὰς ζυμώσεις εἰς τὴν Χερσόνησον τοῦ Αἵμου. Ἡ νηφαλιότης καὶ ἡ ἀντικειμενικότης κρίσεως, μαζὶ μὲ τὸ ἁπλοῦν καὶ ἀπέριττον ὕφος, καθιστοῦν τὸ ἔργον χρησιμώτατον ἀνάγνωσμα.

ΒΑΣ. ΛΑΟΥΡΔΑΣ

Χ ρ . Ν ά λ τ σ α , Τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα καὶ ἡ Σοβιετικὴ πολιτική. Θεσσαλονίκη 1954 (=Ἵδρυμα Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἵμου, ἀρ. 2). 8ον, σελ. η' + 544.

Ἡ μνημειώδης ἐργασία τοῦ Χριστοφ. Νάλτσα, διαπρεποῦς δικηγόρου τῆς Θεσσαλονίκης καὶ εἰδικοῦ μελετητοῦ τῶν Βαλκανικῶν ζητημάτων, ἐκρίθη ἤδη ἐπαρκῶς ὑπὸ τοῦ ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ τύπου τῆς Ἑλλάδος, ἀνεγνωρίσθη δὲ ὑφ' ὅλων, ὅσοι τὴν ἐμελέτησαν, ὡς ἡ σπουδαιοτέρα μέχρι τοῦδε συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος καὶ τῶν παραγόντων, οἱ ὁποῖοι συνετέλεσαν εἰς τὴν δημιουργίαν του. Ὁ συγγραφεὺς παρακολουθεῖ χρονολογικῶς τὴν σχέσιν τῆς Ρωσίας πρὸς τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα, ἀποδεικνύει δὲ ἄνευ, νομίζω, ἀμφιβολίας ὅτι ἡ ἐνοχή της εἰς τὴν δημιουργίαν καὶ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ζητήματος αὐτοῦ εἶναι μεγίστη. Τὸ βιβλίον ἀποτελεῖται ἀπὸ πρόλογον (1 - 16), εἰς τὸν ὁποῖον ἑρμηνεύεται ἡ σημασία τοῦ θέματος, ἀπὸ εἰσαγωγὴν (17 - 91) μὲ θέμα «Ἡ ἀπὸ τοῦ 1828 μέχρι τοῦ 1917 πολιτικὴ τῆς Τσαρικῆς Ρωσίας ἐν τῷ Μακεδονικῷ ζητήματι» καὶ ἀπὸ πέντε διεξοδικὰ κεφάλαια μὲ τοὺς ἀκολούθους τίτλους.